

2266400

NAM Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
T.a.v. de Staatssecretaris,
zijne Excellentie Dr. J.A. Vijlbrief
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Assen, 23 november 2022

Onderwerp: Stand van zaken conversie Grijpskerk

Geachte heer Vijlbrief,

In deze brief informeren wij u over het verloop van de conversie van de ondergrondse gasopslag Grijpskerk (Underground Gas Storage, ofwel UGS Grijpskerk) van een opslag voor hoogcalorisch gas naar een opslag voor laagcalorisch gas. Op basis van de tot op heden behaalde resultaten kunnen we concluderen dat er met UGS Grijpskerk per 1 oktober 2023 een extra laagcalorisch capaciteitsmiddel beschikbaar zal zijn.

Terugblik

Uit de rapportage van GTS van juni 2021¹ blijkt dat een succesvolle conversie van UGS Grijpskerk de sluiting van Groningenveld drie jaar kan vervroegen. Zoals u zelf eerder aan de Tweede Kamer heeft aangegeven blijft de definitieve sluiting van het Groningen gasveld in 2023 hiermee binnen bereik.

Met uw instemming op het herziene opslagplan is de opslag van laagcalorisch gas in UGS Grijpskerk per 1 april 2022 vergund. Na het afronden van de noodzakelijke technische aanpassingen aan de UGS-installatie en het landelijke transportnetwerk door de NAM en GTS is conform planning op 6 april 2022 de injectie van laagcalorisch aardgas in de gasopslag Grijpskerk gestart.

Tijdens de zomer heeft de NAM de noodzakelijke technische aanpassingen aan de UGS-installatie gemaakt om het laagcalorische gas te kunnen produceren en de afgeleverde gaskwaliteit te kunnen borgen.

Waar staan we nu

Tussen 6 april en 30 september 2022 heeft de NAM 2.2 bcm laagcalorisch gas in UGS Grijpskerk geïnjecteerd tot een vulgraad van 93%. De volgende fase van het

Schepersmaat 2
9405 TA Assen

Postbus 28000
9400 HH Assen

T +31 (0)592 36 91 11
BTW NL-801315670.B01

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. is statutair gevestigd te 's-Gravenhage - Handelsregister no. 04008869

www.nam.nl

conversieproject is de productie van laagcalorisch aardgas. Op 3 oktober 2022 is de productie van laagcalorisch aardgas gestart en afgeleverd via het landelijk gastransportnetwerk.

Het doel van deze eerste productiefase is om de mate van menging tussen hoogcalorisch en laagcalorisch gas in de ondergrond te kunnen kwantificeren. Dit is nodig om te kunnen bepalen of het beschikbare laagcalorische werkvolume voldoende is om Groningen vanaf 1 april 2023 overbodig te maken voor de leveringszekerheid van laagcalorisch gas. Op 30 oktober 2022 is de productie van laagcalorisch gas uit de opslag beëindigd omdat de gemeten gaskwaliteit van het geproduceerde gas niet langer voldeed aan de kwaliteitseisen voor laagcalorisch aardgas. In de periode van 3 tot 30 oktober is in totaal 937 miljoen kubieke meter laagcalorisch gas geproduceerd.

Na het stoppen van de productie van laagcalorisch aardgas wordt de productie voortgezet. Het geproduceerde mengsel van laag- en hoogcalorisch gas wordt via een alternatieve route met beperkte capaciteit afgevoerd. Het voortzetten van de productie maakt ruimte vrij om in de zomer van 2023 weer laagcalorisch gas te injecteren. Hierdoor wordt het werkvolume aan laagcalorisch gas dat bij aanvang van de winter van 2023-2024 beschikbaar is verder vergroot.

Wat zijn de bevindingen

Bij het injecteren van laagcalorisch gas in de berging wordt het aanwezige hoogcalorische kussengas dieper het reservoir ingedrukt terwijl er tegelijkertijd enige vermenging optreedt. Het succes van de omzetting hangt af van de mate van vermenging tussen het hoog- en laagcalorische gas. De injectie gedurende afgelopen zomer en de productie gedurende het huidige gasjaar staan in het teken van de bevestiging van de geschiktheid van UGS Grijpskerk om de inzet het Groningenveld overbodig te maken. Ook zal door het spoelen van hoogcalorisch gas het bruikbare laagcalorische werkvolume verder worden vergroot.

Om de geschiktheid van UGS Grijpskerk als laagcalorische gasopslag te bevestigen wordt gekeken naar het totale beschikbare werkvolume en de productiecapaciteit:

Totaal beschikbaar werkvolume

Er is 937 miljoen kubieke meter laagcalorisch aardgas geproduceerd. De hoeveelheid laagcalorisch aardgas is daarmee bijna 50% groter gebleken dan op basis van de modellen werd verwacht. Dit betekent dat de hoeveelheid "vermenging" in de ondergrond kleiner is dan op basis van eerdere inschattingen werd aangenomen.

Op basis van deze resultaten verwacht de NAM dat per 1 oktober 2023 een laagcalorisch werkvolume van ongeveer 1.2 miljard kubieke meter beschikbaar is voor het gasjaar 2023-2024. Dit is meer dan het door GTS bepaalde

minimumvolume in de rapportage van juni 2021 waarin gesproken werd van een benodigde volume van 0.5 tot 1.0 miljard kubieke meter¹.

Productiecapaciteit laagcalorisch gas

Tijdens de productie van het laagcalorische gas is veelal een productiecapaciteit van 45 miljoen kubieke meter per dag gehaald. Deze capaciteit wordt beperkt door de beschikbare afvoercapaciteit voor laagcalorisch gas in het landelijke transport netwerk ter plaatse van Grijpskerk. Vanaf 1 november 2022 is op uw verzoek², door gebruik te maken van onbenutte transportcapaciteit van het productiesysteem van de NAM, deze afvoercapaciteit nog eens met 25% vergroot. Door deze route blijvend in te zetten kan de volledige capaciteit van UGS Grijpskerk, ruim 60 miljoen kubieke meter per dag, voor laagcalorische gasproductie mogelijk benut worden.

Vooruitblik

De NAM zal de komende maanden het mengsel van hoog- en laagcalorisch gas produceren tot het volledige werkvolume geproduceerd is. Na deze productieperiode zal opnieuw laagcalorisch gas worden geïnjecteerd om de berging gereed te maken voor gebruik als laagcalorische gasopslag in de winter 2023-2024. Verder zal de NAM de verzamelde data de komende maanden verder interpreteren om zodoende een nauwkeurigere inschatting van het beschikbare laagcalorische gasvolume en productiecapaciteit te verkrijgen.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben, dan zullen we deze uiteraard graag beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Managing Director NAM B.V.

¹ GTS advies: *Rapportage over de omschakeling van gasberging Grijpskerk en impact op de Groningenproductie*, ref. L 21.0251, d.d. 8 juni 2021

² *Reactie op mogelijke verhoging Grijpskerk afvoercapaciteit in landelijk transportnetwerk*, ref. PDGGO-DSGG/22395047, 16 augustus 2022